РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

17 септември 2009 година *

По дело C-519/07 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда, подадена на 21 ноември 2007 г.,

Комисия на Европейските общности, за която се явяват г-н H. van Vliet и г-н S. Noë, в качеството на представители,

жалбоподател,

като другата страна в производството е:

Koninklijke FrieslandCampina NV, по-рано Koninklijke Friesland Foods NV, а преди това Friesland Coberco Dairy Foods Holding NV, установено в Meppel (Нидерландия), за което се явяват адв. E. Pijnacker Hordijk и адв.W. Geursen, advocaten,

жалбоподател в първоинстанционното производство,

* Език на производството: нидерландски.

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: г-н A. Rosas, председател на състав, г-н A. Ó Caoimh, г-н J.N. Cunha Rodrigues, г-н J. Klučka и г-н Ал. Арабаджиев (докладчик), съдии,

генерален адвокат: г-н Y. Bot,
секретар: г-н H. von Holstein, заместник-секретар,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 12 март 2009 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 23 април 2009 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Със своята жалба Комисията на Европейските общности иска от Съда да отмени Решение на Първоинстанционния съд на Европейските общности от 12 септември 2007 г. по дело Koninklijke Friesland Foods/Комисия (T-348/03, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“), с което Първоинстанционният съд частично отменя Решение № 2003/515/ЕО на Комисията от 17 февруари 2003 г. относно схемата за помощи, приведена в действие от Нидерландия за международните операции по финансиране (ОВ L 180, стр. 52, наричано по-нататък „спорното решение“).

Национална правна уредба

2 Със закон от 13 декември 1996 г. за изменение на Закона за корпоративния данък от 1969 г. с цел борба с подкопаването на облагаемата основа и за укрепване на данъчната инфраструктура (wet van 13 december 1996 tot wijziging van de wet op de vennootschapsbelasting 1969 met het oog op het tegengaan van uitholling van de belastinggrondslag en het versterken van de fiscale infrastructuur, Stb. 1996, n°651) в Закона за корпоративния данък от 1969 г. (wet op de vennootschapsbelasting 1969, наричан по-нататък „Законът от 1969 г.“) се включва член 15 b, който предвижда особен данъчен режим за международните операции по финансиране на предприятия, които са част от група (наричан по-нататък „режимът CFA“). Този режим влиза в сила на 1 януари 1997 г.

3 Член 15 b, параграф 1, първо изречение от Закона от 1969 г. гласи:

„Когато предприятие е част от международна група и осъществява единствено от територията на Нидерландия операции по финансиране в полза на предприятията от тази група, които са установени или също така са разположени в най-малко четири държави или на два континента, по искане на данъчнозадълженото лице данъчният инспектор разрешава, при определени от него условия, създаването на резерв за покриване на рисковете, свързани с тези операции по финансиране […]“

4 От член 15 b, параграф 3 от Закона от 1969 г. следва, че данъчнозадълженото лице, което е получило право да се ползва от режима CFA, може да отреди 80 % от общата си облагаема печалба за резерв за покриване на рисковете. Отредените по този начин суми могат да бъдат използвани за различните цели, предвидени от посочения закон. Така, съгласно член 15 b, параграф 5 от него в случай на придобиване на акции на нидерландско или чуждестранно дружество или на внасяне на капитал в подобно дружество, между 50 % и 100 % от цената на придобиване или от внесения капитал могат да бъдат удържани от резерва при освобождаване от облагане.

5 Член 15 b, параграф 10 от Закона от 1969 г. предвижда, че по искане на данъчнозадълженото лице данъчният инспектор му предоставя възможността да се ползва от режима CFA и уточнява условията на този режим с решение, подлежащо на обжалване (наричано по-нататък „разрешението за CFA“). Разрешението за CFA се предоставя за период от десет години.

6 Вследствие на приемането на спорното решение член 15 b от Закона от 1969 г. е отменен с член 1, раздел D от Закон от 15 септември 2005 г. за изменение на Закона за корпоративния данък от 1969 г. — отмяна на схемата за финансиране на предприятия, които са част от група (wet van 15 september 2005 houdende wijziging van de wet op de vennootschapsbelasting 1969 — vervallen van concernfinancieringsregeling, Stb. 2005, n°468).

7 В член 2 от посочения закон от 15 септември 2005 г. е уточнено, че член 15 b от Закона от 1969 г. и произтичащите от него разпоредби продължават да се прилагат по отношение на данъчнозадължените лица, които подлежат на облагане с корпоративен данък и които към 11 юли 2001 г. отговарят на условията на режима CFA. В посочения член 2 е предвидено също, че тази преходна разпоредба се прилага за период от десет години, считано от датата, на която данъчнозадълженото лице е могло да създаде резерв, без този период да може да продължава след 31 декември 2010 г.

Обстоятелства, предхождащи спора

Обстоятелства, предхождащи спорното решение

8 В рамките на широко обсъждане на вредоносната данъчна конкуренция, на 1 декември 1997 г. Съветът на Европейския съюз и представителите на правителствата на държавите членки приемат Резолюция за кодекс на поведение за данъчно облагане на дружества (ОВ C 2, 1998 г., стр. 2). В този контекст държавите членки поемат задължение постепенно да премахнат някои данъчни

мерки, определяни като вредоносни, а Комисията изразява намерението си да разгледа или да преразгледа действащите данъчни режими в държавите членки с оглед на нормите относно държавните помощи.

9 В рамките на това разглеждане с писмо от 12 февруари 1999 г. Комисията иска от Кралство Нидерландия информация относно режима CFA. Тази информация е предоставена от тази държава членка в писмо от 8 март 1999 г.

10 На 27 декември 2000 г. Koninklijke FrieslandCampina NV (наричано по-нататък „KFC“) подава молба за получаване на разрешение за CFA пред нидерландската данъчна администрация.

11 С писмо от 11 юли 2001 г. Комисията уведомява Кралство Нидерландия за решението си да започне предвидената в член 88, параграф 2 ЕО процедура във връзка с режима CFA (наричано по-нататък „решение от 11 юли 2001 г.“). Посоченото решение, както и отправената към заинтересованите страни покана да представят своите мнения относно този режим, са публикувани в *Официален вестник на Европейските общности* на 31 октомври 2001 г. (ОВ C 306, 2001 г., стр. 6).

12 На 26 юли 2001 г. нидерландската данъчна администрация уведомява KFC за започването на посочената процедура. В резултат на това данъчната администрация не се произнася по молбата на KFC за получаване на разрешение за CFA.

13 С писмо от 3 октомври 2002 г. Кралство Нидерландия изтъква пред Комисията, че предвид принципите на защита на оправданите правни очаквания и на зачитане на придобитите права тази институция трябва да разреши на предприятията, които към този момент се ползват от режима CFA, да продължат да се ползват от него до изтичането на предоставените разрешения за CFA.

14 На 5 декември 2002 г. нидерландският държавен секретар по финансите приема решение, което гласи следното:

„[Р]ешавам да се преустанови разглеждането на всяка нова молба за прилагане на режима [CFA], считано от днешна дата.“

Спорното решение

15 Със спорното решение Комисията обявява режима CFA за несъвместим с общия пазар. В точки 111 и 112 от мотивите на това решение обаче тя признава, че доколкото този режим е подобен на установения в Белгия с Кралски указ № 187 от 30 декември 1982 г. относно данъчното облагане на координационните центрове (наричан по-нататък „режимът BCC“), за който е прието, че не включва държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО, ползващите се от режима CFA към момента на приемане на решението от 11 юли 2001 г. могат с основание да се позоват на принципа на защита на оправданите правни очаквания. Така на основание член 14, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член [88 ЕО] (ОВ L 83, стр. 1; Специално издание на български език 2007 г., глава 8, том 1, стр. 41), който по-специално гласи, че „Комисията не изисква възстановяване на помощта, ако това противоречи на общ принцип на правото на Общността“, тя не разпорежда възстановяването на получените при прилагане на режима CFA помощи.

16 Освен това в член 2 от спорното решение Комисията приема, че ползващите се от режима CFA към датата на приемане на решението от 11 юли 2001 г. могат да продължат да се ползват от него до изтичане на десетгодишните разрешения за CFA, които са им били издадени от нидерландската данъчна администрация, но най-късно до 31 декември 2010 г. По-специално, предвид постигнатия на общностно равнище напредък в борбата с вредоносната данъчна конкуренция и изгледите за прогресивно намаляване на броя ползващите се от режима CFA, в точка 118 от мотивите на спорното решение Комисията приема, че поради „тези

изключителни обстоятелства“ ползващите се от посочения режим биха могли да продължат да съставят нови резерви и да използват съществуващите.

Факти, настъпили след приемането на спорното решение

17 С писмо от 11 април 2003 г. Кралство Нидерландия иска от Комисията по-специално да потвърди писмено, че предвиденият в член 2 от спорното решение преходен режим се прилага и към предприятията, които макар още да не се ползват от разрешение за CFA, са подали молба за получаване на първоначално разрешение за CFA преди 5 декември 2002 г. — датата, след която всяка нова молба за подобно разрешение е получавала отказ, доколкото тези предприятия са отговаряли на условията на режима CFA към момента на приемане на решението от 11 юли 2001 г.

18 В писмо от 7 юли 2003 г. Комисията посочва, че от точка 118 от мотивите и от член 2 от спорното решение следва ясно, че предвиденият в него преходен режим не се прилага за посочените предприятия. Тя посочва също, че ако нидерландските органи предоставели разрешение за CFA на разглежданите предприятия, това би било равностойно на предоставяне на нова помощ в противоречие с посоченото решение.

19 На 21 август 2003 г. нидерландската данъчна администрация отхвърля молбата на KFC за получаване на разрешение за CFA с довода, че Комисията е приела отрицателно решение по отношение на режима CFA, както е уточнено в нейното писмо от 7 юли 2003 г.

Жалбата пред Първоинстанционния съд и обжалваното съдебно решение

20 KFC иска от Първоинстанционния съд да отмени член 2 от спорното решение, доколкото с този член се изключват от предвидения в него преходен режим операторите, които към момента на приемане на решението от 11 юли 2001 г. вече са подали пред нидерландската данъчна администрация молба за получаване на разрешение за CFA, по която към тази дата все още няма произнасяне.

21 Както следва от точка 103 от обжалваното съдебно решение, KFC основава жалбата си на три правни основания. Първото от тях се състои от две части, като се изтъква нарушение, на първо място, на принципа на защита на оправданите правни очаквания, и на второ място — на задължението на Комисията да бъде осведомена за наличието на молби за получаване на разрешение за CFA, по които няма произнасяне към датата на приемане на решението от 11 юли 2001 г. Второто правно основание е изведено от нарушение на принципа на равно третиране, а третото — от нарушение на задължението за мотивиране.

22 Главното искане на Комисията е за обявяване на жалбата за недопустима на две основания, като при условията на евентуалност тя моли Първоинстанционния съд да отхвърли жалбата като неоснователна.

23 Първоинстанционният съд отхвърля посочените възражения за недопустимост. На първо място, що се отнася до възражението за недопустимост, изведено от липсата на правен интерес, в точка 72 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд приема, че ако жалбата бъде уважена, KFC ще може да отправи някои искания пред нидерландските органи, що се отнася до възможността да се ползва от режима CFA или най-малкото — ще може да поиска молбата му да се разгледа, което обосновава наличието на правен интерес.

24 Що се отнася по-нататък до възражението за недопустимост, изведено от липсата на процесуална легитимация, в точки 94 и 98 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд приема, че KFC е пряко и лично засегнато от спорното решение, тъй като е част от затворен кръг данъчнозадължени лица, по

чиято молба за получаване на разрешение за CFA все още няма произнасяне към момента на решението на нидерландските органи да преустановят разглеждането на подобни молби.

25 В точка 99 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд приема, че обстоятелството, че молбите на принадлежащите към този затворен кръг данъчнозадължени лица са за получаване на първоначално разрешение, предоставящо правото да се ползват от даден данъчен режим, а не до подновяването на съществуващо разрешение, какъвто е бил случаят по делото, по което е постановено Решение от 22 юни 2006 г., Белгия и Forum 187/Комисия (C-182/03 и C-217/03, Recueil, стр. I-5479), не изключва констатацията, че тези данъчнозадължени лица са конкретно засегнати от спорното решение.

26 По-нататък Първоинстанционният съд уважава жалбата на KFC и отменя член 2 от спорното решение, доколкото този член изключва от предвидения в него преходен режим операторите, които към момента на приемане на решението от 11 юли 2001 г. са подали пред нидерландската данъчна администрация молба за получаване на разрешение за CFA, по която все още няма произнасяне.

27 Всъщност Първоинстанционният съд приема за основателни първото и второто правно основание, изведени съответно от нарушение на принципите на защита на оправданите правни очаквания и на равно третиране.

28 Що се отнася до нарушението на принципа на защита на оправданите правни очаквания, в точки 125 и 126 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд посочва, че тъй като този принцип цели да гарантира предвидимостта на правните положения и отношения, регулирани от самото общностно право, той не се отнася до правните положения, които се уреждат изключително от националното право. Следователно въпросите дали KFC се ползва от режима CFA и дали отговаря на условията, за да се ползва от този режим, са ирелевантни за преценката на наличието на оправдани правни очаквания у KFC относно съвместимостта на режима CFA с общностното право.

29 Позовавайки се на Решение по дело Белгия и Forum 187/Комисия, посочено по-горе, Първоинстанционният съд напомня в точка 127 от обжалваното съдебно решение, че за прилагане на принципа на защита на оправданите правни очаквания се изисква общностна институция да породи основателни надежди у правен субект въз основа на конкретни уверения, които му е предоставила, като оправданият характер на изискуемите правни очаквания предполага предпазливият и съобразителен икономически оператор да е могъл основателно да се довери, че ще се запази положението, което следва от акта или от поведението на разглежданата институция. Първоинстанционният съд напомня също, че при все това безспорен обществен интерес може да не допусне предоставената от посочения принцип защита.

30 В конкретния случай, що се отнася на първо място до наличието на правни очаквания у KFC, в точка 131 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд приема, че поради изложените в точки 111 и 112 от мотивите на спорното решение причини, които са споменати в точка 15 от настоящото решение, поведението на Комисията във връзка с режима BCC е създало правни очаквания за това, че режимът CFA не съставлява забранена схема за помощи.

31 На второ място, що се отнася до това дали посочените правни очаквания са оправдани, в точки 132—135 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд приема, че започването с Решение от 11 юли 2001 г. на официалната процедура по разследване по отношение на режима CFA не може да предреши как Комисията ще квалифицира посочения режим в окончателното си решение, така че това решение не може само по себе си да изключи възможността KFC да се позове на принципа на защита на оправданите правни очаквания. В точка 136 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд добавя, че дори да се предположи, че посоченото решение е можело да разколебае правните очаквания на KFC за съвместимостта на режима CFA с нормите на Договора за ЕО, KFC все пак е можело да очаква, че спорното решение, с което се прави преценка, различна от направената по-рано във връзка със сходен режим, а именно режима BCC, ще му остави необходимото време, за да отчете действително тази промяна в преценката относно съответствието на режима CFA с общия пазар.

32 В това отношение, в точка 137 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд приема, че „срокът между публикуването на решението за започване на официалната процедура по разследване, т.е. 31 октомври 2001 г., и [спорното] решение е недостатъчно, за да позволи на [KFC] да вземе предвид

последиците от евентуално решение за прекратяване на разглеждания режим. Всъщност неоспореното обстоятелство, че [KFC] е предприело действията, които счита за необходими, за да се съобрази с правните условия на режима CFA […] предполага, че са приети счетоводни мерки и финансови и икономически решения, които не могат да бъдат изменени за срок, по-кратък от петнадесет месеца“.

33 На трето място, що се отнася до претеглянето от една страна на интереса на KFC, основан на оправдани правни очаквания, и от друга — на евентуалния общностен интерес, свързан с обществения ред, Първоинстанционният съд постановява в точка 139 от обжалваното съдебно решение, че никакъв безспорен интерес не се противопоставя на прилагане на принципа на защита на оправданите правни очаквания в полза на KFC, тъй като Комисията сама е приела в спорното решение, че действително ползващите се от режима CFA могат да се позоват на защитата на оправданите правни очаквания, за да им се предостави преходен период, който да им позволи да продължат да се ползват от посочения режим както като използват наличните резерви, така и като създават нови.

34 Въз основа на тези съображения в точка 140 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд уважава първото правно основание на KFC, доколкото то е изведено от нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания.

35 Що се отнася до втората част от това правно основание, по-нататък в точки 141—143 от решението Първоинстанционният съд добавя, че въпросът дали въпросната общностна институция действително е била запозната с положението на оператора, който възнамерява да се позове на защитата на оправданите правни очаквания, не е свързан с условията за прилагане на посочения принцип. Всъщност предвид функцията му, която е да гарантира предвидимостта на правните положения и отношения, регулирани от общностното право, неговата приложимост не може да зависи от въпроса дали институцията, която прави преценка, различна от предишната, е конкретно осведомена за всички правни положения и отношения, чиято предвидимост е засегната от промяната в поведението ѝ. По тези причини Първоинстанционният съд приема, че въпросът дали Комисията действително е била запозната с конкретното положение на KFC към момента на приемане на Решението от 11 юли 2001 г. е ирелевантен за преценката на правното основание, изведено от нарушението на принципа на защита на оправданите правни очаквания.

36 Що се отнася до второто правно основание на KFC, изведено от нарушение на принципа на равно третиране, в точки 149 и 150 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд приема, че Комисията е нарушила този принцип, като не е предвидила преходни мерки относно данъчнозадължените лица, по чиято молба все още няма произнасяне към момента на уведомяването за спорното решение. В това отношение Първоинстанционният съд се основава на своя анализ на правното основание, изведено от нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания.

37 При тези условия Първоинстанционният съд приема, че няма основание за разглеждане на третото правно основание на KFC.

Искания на страните

38 Главното искане на Комисията към Съда е да отмени обжалваното съдебно решение, да отхвърли жалбата на KFC за отмяна на спорното решение и да осъди KFC да заплати съдебните разноски. При условията на евентуалност Комисията моли Съда да отмени обжалваното съдебно решение, доколкото с него се предоставят права на оператори, различни от KFC, които към момента на приемане на решението от 11 юли 2001 г. са подали пред нидерландската данъчна администрация молби за получаване на разрешение за CFA, и да отхвърли жалбата за отмяна на спорното решение, доколкото е насочена към предоставяне на права на подобни оператори.

39 KFC моли жалбата да се отхвърли и Комисията да бъде осъдена да заплати съдебните разноски.

По жалбата

40 В подкрепа на жалбата си Комисията излага шест правни основания. Първото и второто правно основание са изведени от грешки при прилагане на правото, които Първоинстанционният съд бил допуснал, приемайки съответно в точка 66 от обжалваното съдебно решение, че KFC има правен интерес да обжалва спорното решение, макар да не отговаря на условията за ползване от режима CFA, предвидени в нидерландското право, а в точка 100 от посоченото решение — че KFC лично е засегнато от това решение.

41 Третото правно основание е изведено от грешка при прилагане на правото, която Първоинстанционният съд бил допуснал, приемайки в точки 141—143 от обжалваното съдебно решение, че неотчитането от страна на Комисията на съществуването и състоянието на KFC и на другите предприятия в същото положение било ирелевантно за преценката на наличието на оправдани правни очаквания у KFC.

42 Четвъртото правно основание се състои от две части, като първата е изведена от изопачаване на фактите от страна на Първоинстанционния съд в точка 137 от обжалваното съдебно решение, а втората — от грешка при прилагане на правото, която Първоинстанционният съд бил допуснал при извършената в точки 125—140 от обжалваното съдебно решение преценка на оправданите правни очаквания, чието съществуване се твърди от KFC.

43 Петото правно основание е изведено от грешка при прилагане на правото, която Първоинстанционният съд бил допуснал, приемайки в точки 149 и 150 от това решение, че Комисията е нарушила принципа на равно третиране, третирайки различно данъчнозадължените лица, които са можели да претендират за предоставяне на преходен период.

44 На последно място, шестото правно основание е изведено от грешка при прилагане на правото, която Първоинстанционният съд бил допуснал, доколкото с формулировката на диспозитива на обжалваното съдебно решение е предоставил права на всички оператори, които са подали молба за получаване на първоначално разрешение за CFA към 11 юли 2001 г.

По второто правно основание

Доводи на страните

45 С второто си правно основание, което следва да бъде разгледано най-напред, Комисията посочва, че Първоинстанционният съд е допуснал грешка при прилагане на правото, приемайки в точка 100 от обжалваното съдебно решение, че KFC лично е засегнато от спорното решение. Случаят не бил такъв, тъй като това решение е мярка от общ характер и тъй като поради това, че не се ползва от режима CFA, KFC спада към неопределена група лица, които потенциално биха могли да се ползват от този режим. В това отношение било ирелевантно обстоятелството, че KFC е подало молба за получаване на разрешение за CFA преди решението от 11 юли 2001 г. Освен това на Комисията не било известно, че съществуват предприятия в същото положение като KFC, което не се било възползвало от предвидената в член 88, параграф 2 ЕО възможност да представи мнение в рамките на официалната процедура по разследване на режима CFA, започнала с това решение.

46 По-специално, Комисията твърди, че Първоинстанционният съд не е разграничил положението на KFC, което е подало молба за получаване на първоначално разрешение, от положението при молба за подновяване на разрешение, какъвто е случаят по дело Белгия и Forum 187/Комисия, посочено по-горе. Според Комисията KFC е засегнато подобно на всички други предприятия, които никога не са се ползвали от режима CFA, а не „конкретно“ както посочените в това съдебно решение предприятия що се отнася до режима BCC, чието съществуващо положение е изменено с решението, отменено с посоченото съдебно решение, какъвто не бил случаят при KFC, що се отнася до спорното решение.

Съображения на Съда

47 Съгласно член 230, четвърта алинея ЕО дадено физическо или юридическо лице може да обжалва решение, адресирано до друго лице, само ако посоченото решение го засяга пряко и лично.

48 Що се отнася до първото така формулирано условие, съгласно постоянната съдебна практика, за да бъде частноправният субект пряко засегнат, се изисква разглежданата общностна мярка пряко да поражда последици за правното положение на този частноправен субект и да не оставя никакво право на преценка на своите адресати, на които е възложено изпълнението ѝ, тъй като това изпълнение е напълно автоматично и произтича единствено от общностната правна уредба, без да се прилагат други правила с опосредяващ характер (Решение от 5 май 1998 г. по дело Dreyfus/Комисия, C-386/96 P, Recueil, стр. I-2309, точка 43 и цитираната съдебна практика).

49 В конкретния случай, както Първоинстанционният съд установява в точка 94 от обжалваното съдебно решение, от член 2 от спорното решение следва, че нидерландските органи са били длъжни, без да разполагат дори с най-малкото право на преценка, да отхвърлят всяка молба за получаване на първоначално разрешение за CFA, по която няма произнасяне, като предприятията, които не се ползват от режима CFA към момента на приемане на решението от 11 юли 2001 г. не могат да се ползват от преходния режим.

50 При тези условия Първоинстанционният съд правилно приема, че спорното решение засяга пряко KFC.

51 Що се отнася до второто предвидено в член 230 ЕО условие, следва да се напомни, че общият характер на спорна разпоредба, произтичащ от естеството и обхвата ѝ, доколкото се прилага за всички заинтересовани икономически оператори, все пак не изключва възможността тя да засяга лично някои от тях (Решение по дело Белгия и Forum 187/Комисия, посочено по-горе, точка 58 и цитираната съдебна практика).

52 При все това физическо или юридическо лице може да твърди, че е лично засегнато само ако спорната разпоредба се отнася до него поради някои присъщи за него качества или поради фактическо положение, което го разграничава от всички останали лица (Решение по дело Белгия и Forum 187/Комисия, посочено по-горе, точка 59).

53 Всъщност предприятие по принцип не може да обжалва решение на Комисията, с което се забранява схема за предоставяне на помощи в даден сектор, ако е засегнато от решението само поради принадлежността си към въпросния сектор и качеството си на потенциален получател по посочената схема. По отношение на посоченото предприятие такова решение представлява мярка с общо приложение, която се прилага към обективно определени положения и поражда правни последици спрямо категория лица, посочени общо и абстрактно (Решение от 2 февруари 1988, г. по дело Kwekerij van der Kooy и др./Комисия, 67/85, 68/85 и 70/85, Recueil, стр. 219, точка 15, Решение от 7 декември 1993 г. по дело Federmineraria и др./Комисия, C-6/92, Recueil, стр. I-6357, точка 14, както и Решение от 19 октомври 2000 г. по дело Италия и Sardegna Lines/Комисия, C-15/98 и C-105/99, Recueil, стр. I-8855, точка 33).

54 От друга страна, Съдът приема, че когато оспореният акт засяга група лица, които са били определени или определяеми към момента на приемане на този акт в зависимост от присъщи за членовете на тази група критерии, тези лица могат да бъдат лично засегнати от посочения акт в качеството си на част от ограничен кръг икономически оператори (вж. Решение от 17 януари 1985 г. по дело Piraiki-Patraiki и др./Комисия, 11/82, Recueil, стр. 207, точка 31, Решение от 26 юни 1990 г. по дело Sofrimport/Комисия, C-152/88, Recueil, стр. I-2477, точка 11, както и Решение по дело Белгия и Forum 187/Комисия, посочено по-горе, точка 60).

55 Безспорно е, от една страна, че спорното решение е довело до отхвърляне без разглеждане на молбите за получаване на първоначално разрешение за CFA, по които не е имало произнасяне към датата на уведомяването за това решение, а от друга страна, че разглежданите предприятия са напълно определяеми поради самото наличие на подобна молба към момента на приемане на посоченото решение. В това отношение следва да се напомни, че KFC е част от група от не повече от четиринадесет предприятия, подали молби за първоначално разрешение за CFA, по които не е имало произнасяне към датата на приемането на решението от 11 юли 2001 г., че разглеждането на тези молби е било преустановено вследствие на това решение и че на 5 декември 2002 г. нидерландските органи са съобщили, че прекратяват незабавно разглеждането на всички нови молби за прилагане на режима CFA.

56 Както Първоинстанционният съд правилно установява в точки 98 и 100 от обжалваното съдебно решение, от това следва, че KFC е част от затворен кръг

предприятия, а не от неопределена група предприятия от въпросния сектор, които са конкретно засегнати от спорното решение.

57 Всъщност следва да се посочи, че за да може да се ползва от режима CFA, предприятие, което вече е подало молба за първоначално разрешение за CFA, трябва да е предприело необходимите действия, за да изпълни установените за ползването на този режим критерии. Освен това, тъй като нидерландските органи не разполагат с никакво право на преценка в това отношение, те трябва да предоставят подобно разрешение, ако посочените критерии са изпълнени. Така предприятията, по чиято молба за получаване на първоначално разрешение за CFA няма произнасяне, трябва да бъдат считани за засегнати от спорното решение поради присъщи за тях качества и поради фактическо положение, което ги разграничава от всяко друго предприятие от въпросния сектор, което не е подало молба за получаване на първоначално разрешение за CFA.

58 От това следва, че тези предприятия имат самостоятелна процесуална легитимация за обжалване на спорното решение.

59 Тази констатация не се разколебава от довода на Комисията, че от една страна, тя не е знаела за съществуването на предприятия в положението на KFC, и че от друга страна, това дружество не се било възползвало от предвидената в член 88, параграф 2 ЕО възможност да представи мнение в рамките на официалната процедура по разследване на режима CFA. Всъщност това дали на Комисията е известно положението на предприятията, поискали първоначално разрешение за CFA, не оказва влияние върху обстоятелството, че те са лично засегнати от спорното решение.

60 Следователно Първоинстанционният съд правилно е приел, че KFC е процесуално легитимирано.

61 От това следва, че второто правно основание трябва да бъде отхвърлено като неоснователно.

По първото правно основание

Доводи на страните

62 Според Комисията Първоинстанционният съд е допуснал грешка при прилагане на правото, приемайки в точка 66 от обжалваното съдебно решение, че KFC има правен интерес, макар да не отговаря на условията на режима CFA. Комисията посочва, че според постоянната съдебна практика наличието на правен интерес предполага, че отмяната на обжалвания акт сама по себе си ще породи правни последици. Тъй като обаче исканата отмяна можела да предостави предимство на KFC само ако в бъдещ момент нидерландските органи установят, че това дружество отговаря на условията, при които може да се ползва от режима CFA, ако това не станело, посочената отмяна нямало да има никакви правни последици за неговото положение.

Съображения на Съда

63 Според постоянната съдебна практика правният интерес на жалбоподател с оглед на предмета на жалбата предполага тази жалба да може чрез резултата си да донесе полза на страната, която я е подала (вж. в този смисъл Решение от 25 юли 2002 г. по дело Unión de Pequeños Agricultores/Съвет, C-50/00 P, Recueil, стр. I-6677, точка 21, Решение от 3 април 2003 г. по дело Парламент/Samper, C-277/01 P, Recueil, стр. I-3019, точки 30 и 31, както и Определение от 5 март 2009 г. по дело Комисия/Provincia di Imperia, C-183/08 P, точка 19 и цитираната съдебна практика).

64 В случая е безспорно, че ако спорното решение предвиждаше прилагане на преходния режим и към молбите за получаване на първоначално разрешение за CFA, по които няма произнасяне към датата на уведомяването за това решение, последните щяха да бъдат разгледани от нидерландските органи. В това отношение следва да се припомни, че тези органи не разполагат с никаква дискреционна власт, като следва да предоставят посоченото разрешение, ако са изпълнени критериите, установени за ползване на режима CFA.

65 Така към датата на подаване на жалбата си пред Първоинстанционния съд KFC има възникнал и все още съществуващ правен интерес от обжалване на спорното решение, доколкото при отмяна на това решение молбата на дружеството за получаване на първоначално разрешение за CFA би била приета за разглеждане, така че KFC би могло да получи достъп до посочения режим, ако отговаря на посочените критерии. Както Първоинстанционният съд правилно приема в точки 59 и 66 от обжалваното съдебно решение, това обстоятелство само по себе си е достатъчно, за да донесе на KFC „полза“ по смисъла на напомнената в точка 63 от настоящото решение съдебна практика.

66 Доводът на Комисията, че KFC не отговаря на критериите на режима CFA, не опровергава това твърдение, тъй като не става въпрос за факт, който е правно установен и неоспорим. Всъщност, ако в настоящото производство или вследствие на него настоящата жалба бъде отхвърлена или бъде потвърдена отмяната на спорното решение, не е изключено нидерландските органи да се окажат принудени да допуснат KFC да се ползва от режима CFA (вж. по аналогия Определение от 25 януари 2001 г. по дело Lech-Stahlwerke/Комисия, C-111/99 P, Recueil, стр. I-727, точка 19).

67 При тези обстоятелства Комисията не е установила, че жалбата на KFC пред Първоинстанционния съд не е можела да донесе полза на KFC чрез резултата си.

68 Следователно Първоинстанционният съд правилно приема, че KFC има правен интерес.

69 От това следва, че първото правно основание трябва да се отхвърли.

По втората част от четвъртото правно основание

Доводи на страните

70 Във втората част от четвъртото правно основание Комисията посочва, че Първоинстанционният съд е допуснал грешка при прилагане на правото, приемайки в точки 125—140 от обжалваното съдебно решение, че недопускането на KFC до ползване от режима CFA е без значение за приложимостта на принципа на защита на оправданите правни очаквания по съображение, че става въпрос за правно положение, което се урежда изключително от националното право.

71 В конкретния случай обаче трябвало да се определи дали общностното право задължава Комисията да разреши на нидерландската данъчна администрация да предостави разрешение за CFA на KFC в приложение на този принцип.

72 Посоченият принцип обаче не бил приложим в конкретния случай.

73 Всъщност, на първо място, Комисията нито била предоставила на KFC, за чието съществуване не е знаела, конкретно уверение, че режимът CFA е съвместим с общия пазар, нито била поела конкретно задължение към KFC в този смисъл.

74 На второ място, KFC не било предпазлив и съобразителен икономически оператор по смисъла на съдебната практика във връзка с принципа на защита на оправданите правни очаквания.

75 Всъщност, на първо място, в това отношение трябвало да се прави разлика между положението на икономически оператор, който иска подновяването на разрешение, предоставящо му право да се ползва от схема за помощи, по-рано считана за съвместима с общия пазар, какъвто е случаят по дело Белгия и Forum 187/Комисия, посочено по-горе, и положението на предприятие, което подобно на KFC никога не е разполагало с подобно разрешение и следователно не би могло да се позове на оправдани правни очаквания, за да изисква да се ползва от преходен режим, предвиждащ временно запазване на съответната схема за помощи.

76 На второ място, според Комисията, дори да се допусне, че KFC е направило значителни инвестиции с цел да изпълни наложените от нидерландското право условия, за да се ползва от режима CFA, това дружество е подало молба за получаване на първоначално разрешение за CFA пред нидерландските органи на 27 декември 2000 г., макар след публикуването на резолюцията за кодекс на поведение за данъчно облагане на дружества, посочена в точка 8 от настоящото решение, и на Известие за прилагане на правилата за държавна помощ по отношение на мерките за пряко данъчно облагане на дружества (ОВ 1998 г., C 384, стр. 3; Специално издание на български език 2007 г., глава 8, том 3, стр. 151) от 1998 г. нататък всички предпазливи и съобразителни икономически оператори да са знаели, че е вероятно Комисията да квалифицира режима CFA като схема за държавни помощи и да го обяви за несъвместим с общия пазар. Следователно съдържащата се в точка 135 от обжалваното съдебно решение констатация, че „предпазлив и съобразителен оператор не е можел да предвиди приемането на [спорното] решение само въз основа на решението от 11 юли 2001 г.“, била неправилна и сама по себе си обосновавала отмяната на обжалваното съдебно решение.

77 На трето място, за разлика от това, което Първоинстанционният съд приема в точка 132 от обжалваното съдебно решение, обстоятелството, че след решението от 11 юли 2001 г. е било възможно Комисията да приеме решение, с което да установи, че режимът CFA не съставлява схема за помощи, не водело до това, че KFC може основателно да се позове на принципа на защита на оправданите правни очаквания.

78 На трето място, що се отнася до претеглянето на интересите, Комисията счита, че очакванията на KFC във всеки случай били много общи и че не съществувала никаква логическа връзка между, от една страна, констатацията, че действително ползващите се от режима CFA могат да се позоват на принципа на защита на

оправданите правни очаквания, и от друга страна — заключението на Първоинстанционния съд, че никакъв безспорен общностен интерес не се противопоставя на това KFC да се позове надлежно на този принцип.

79 На последно място, обжалваното съдебно решение щяло занапред да насърчи всички оператори, подали молби за отпускане на помощ преди започване на предвидената в член 88, параграф 2 ЕО процедура, да подават жалби за отмяна.

80 KFC възразява, на първо място, че в практиката на Съда няма изискване подлежащите на защита оправдани правни очаквания да се основават на конкретни задължения на общностна институция. Така Комисията си противоречала, като признавала в спорното решение, че решението ѝ относно режима BCC поражда оправдани правни очаквания, а твърдяла в жалбата си, че става въпрос „само за решение относно друга схема за помощи, с която има известни сходства“, а не за конкретно задължение към KFC. Освен това такова задължение не било поето към нито едно от предприятията, засегнати от предвидения в спорното решение преходен режим.

81 По-нататък, що се отнася до квалифицирането му като предпазлив и съобразителен икономически оператор, KFC поддържа, че не съществува никаква причина ползващите се от режима BCC да се считат за такива до приемането на решение по тяхната молба за подновяване на разрешение в рамките на този режим, а самото то в очакване на отговор на своята молба за получаване на първоначално разрешение за CFA да не е такъв. Освен това, както Първоинстанционният съд установявал, според KFC не било възможно вследствие на решението от 11 юли 2001 г. на тази дата да са престанали да съществуват неговите оправдани правни очаквания за съвместимост на режима CFA с общия пазар. A fortiori не било възможно тези оправдани правни очаквания да са престанали да съществуват преди приемането на това решение.

82 На последно място, що се отнася до претеглянето на интересите, въпросът дали оправданите правни очаквания на KFC са „много общи“, или са от друго естество, бил ирелевантен. Всъщност, след като оправданите правни очаквания бъдели установени, независимо от начина, по който Комисията ги е породила, интересът на съответния правен субект трябвало да бъде претеглен спрямо общностния интерес.

83 Във всички случаи Комисията по никакъв начин не била обосновала, че общностният интерес не допуска четиринадесетте предприятия, по чиито молби за получаване на първоначално разрешение за CFA няма произнасяне към датата на приемане на спорното решение, да се ползват от преходния режим. Освен това нито размерът на предоставената или подлежаща на предоставяне помощ, нито броят предприятия, които могат да се позоват на принципа на защита на оправданите правни очаквания, за да поискат да се ползват от преходен режим, можели да повлияят на прилагането на този принцип. На последно място, тъй като случаи като разглеждания са редки, според KFC обжалваното съдебно решение нямало да доведе до надпревара за получаване на помощи по схеми, за които не е извършено уведомяване.

Съображения на Съда

84 Съдът многократно е приемал, че всеки правен субект, у когото общностна институция е породила основателни надежди с конкретни уверения, които му е предоставила, има право да се позове на принципа на защита на оправданите правни очаквания. Ако обаче предпазливият и съобразителен икономически оператор е в състояние да предвиди приемането на общностна мярка от естество да засегне неговите интереси, той не може да се позовава на този принцип, когато тази мярка бъде приета (вж. в този смисъл Решение по дело Белгия и Forum 187/Комисия, посочено по-горе, точка 147 и цитираната съдебна практика).

85 Освен това, дори да се предположи, че Европейската общност предварително е създала положение, което може да породи оправдани правни очаквания, безспорен обществен интерес може да не допуска приемането на преходни мерки за случаи, които са отпреди влизането в сила на новата правна уредба, но чието развитие не е приключило (Решение по дело Белгия и Forum 187/Комисия, посочено по-горе, точка 148 и цитираната съдебна практика).

86 Съдът приема също, че при липса на безспорен обществен интерес Комисията е нарушила норма от по-висок ранг, като при отмяна на правна уредба не е предвидила преходни мерки, защитаващи очакванията, които операторът би могъл оправдано да има относно общностната правна уредба (Решение по дело Белгия и Forum 187/Комисия, посочено по-горе, точка 149 и цитираната съдебна практика).

87 В светлината на гореизложеното е важно да се напомни, на първо място, че в точки 111 и 112 от мотивите на спорното решение самата Комисия приема, че режимът CFA е сходен с режима BCC, и че тъй като в своето Решение от 2 май 1984 г. относно режима BCC [Четиринадесети доклад във връзка с политиката относно конкуренцията (1984 г.), стр. 271] е счела, че системата, на която се основава режимът BCC, не включва помощ по смисъла на член 92, параграф 1 от Договора за ЕИО (впоследствие член 92, параграф 1 от Договора за ЕО, след изменението — член 87, параграф 1 ЕО), Комисията приема доводите на Кралство Нидерландия и на третите заинтересовани страни относно наличието на оправдани правни очаквания у ползващите се от режима CFA и така не разпорежда възстановяване на предоставените помощи.

88 Важно е обаче да се подчертае, че KFC се е намирало в различно положение от това на данъчнозадължените лица, чиито оправдани правни очаквания Комисията е признала в точки 113—118 от мотивите на спорното решение, тъй като то не се е ползвало от режима CFA, а само е подало молба за получаване на първоначално разрешение за CFA.

89 Всъщност макар, както поддържа KFC, данъчният инспектор да е длъжен да предостави разрешение за CFA на всяко данъчнозадължено лице, което е подало молба за това и отговаря на законовите условия, за да се ползва от него, вярно е също и че нидерландският закон предвижда, че е необходимо решение на данъчния инспектор, прието след проверка на това дали дадено данъчнозадължено лице отговаря на тези законови условия, като освен това в самото посочено решение може да бъдат включени условия.

90 Освен това положението на данъчнозадължени лица, които са подали молба за получаване на първоначално разрешение за CFA, не може успешно да се сравни с това на данъчнозадължените лица, подали молба за подновяване на разрешение за режима BCC, чиито оправдани правни очаквания Съдът признава в Решение по дело Белгия и Forum 187/Комисия, посочено по-горе.

91 В това решение Съдът взема предвид важните инвестиции, извършени от ползващите се от разрешение за режима BCC, които искат подновяването на това разрешение, както и поетите от тях дългосрочни задължения. Що се отнася до

инвестициите и до задълженията обаче, подалите молба за получаване на първоначално разрешение за режима CFA по принцип не се намират в същото положение като данъчнозадължено лице, което вече се ползва от разрешението за CFA.

92 В това отношение е важно да се подчертае, че KFC никога не е посочило конкретно вече направени от него инвестиции, нито вече поети задължения. Напротив, от изразената от KFC пред Първоинстанционния съд позиция, обобщена в точка 51 от обжалваното съдебно решение, следва, че „ако Комисията не беше приела спорното решение, след 2000 г. то е можело да захрани своя резерв за покриване на рисковете до съставяне на окончателните актове за установяване на данъчни задължения“. Освен това KFC посочва, че е можело да приеме решения относно резервите за покриване на рискове и седалището на финансиращото дружество.

93 Това сочи, че KFC оспорва невъзможността да се ползва за в бъдеще от свързаните с разрешение за CFA облаги.

94 Подобно положение обаче е различно от положението на тези, които имат разрешение да се ползват от режима CFA, и които — ако преходните мерки не бяха приети — щяха да претърпят вреди поради направените инвестиции или задълженията, поети в минал момент, когато законосъобразността на разглежданията данъчен режим не е била поставена под въпрос.

95 Следователно, приемайки в точка 140 от обжалваното съдебно решение, че Комисията е нарушила принципа на защита на оправданите правни очаквания, като не е допуснала KFC да се ползва от предвидения в спорното решение преходен режим, Първоинстанционният съд е допуснал грешка при прилагане на правото.

96 От това следва, че втората част от четвъртото правно основание е основателна.

По третото правно основание и по първата част от четвъртото правно основание

97 Тъй като втората част от четвъртото правно основание е уважена, не е необходимо да се разглежда първата част от четвъртото правно основание, нито третото правно основание.

По петото правно основание

Доводи на страните

98 Комисията счита, че Първоинстанционният съд е допуснал грешка при прилагане на правото, приемайки, че KFC е можело да се позове на принципа на равно третиране. Тя изтъква по-специално, че във всички случаи KFC не можело да бъде приравнено на ползващите се от режима CFA предприятия, които са представили мнения в започналата с решението от 11 юли 2001 г. процедура и за които нидерландските органи са поискали въвеждането на преходен режим.

99 KFC счита, че това правно основание трябва да се приеме за недопустимо в частта, която се отнася до фактически въпроси, и да се отхвърли в останалата му част. В това отношение дружеството напомня, че що се отнася до принципа на равно третиране, единственият релевантен въпрос е дали са налице значителни обективни разлики, които могат да обосноват разлика в третирането. Никоя от твърдените от Комисията разлики между положението на KFC и съответно — на предприятията, ползващи се от режима CFA към датата на решението от 11 юли 2001 г., не била обаче от естество да обоснове разлика в третирането.

Съображения на Съда

100 Следва да се припомни, че по силата на постоянната съдебна практика нарушение на общия принцип на общностното право на равно третиране е налице при прилагането на различни правила към сходни положения или при прилагането на едно и също правило към различни положения (вж. по-специално Решение от 7 май 1998 г. по дело Lease Plan, C-390/96, Recueil, стр. I-2553, точка 34 и Решение от 19 септември 2000 г. по дело Германия/Комисия, C-156/98, Recueil, стр. I-6857, точка 84).

101 В случая е безспорно, че в спорното решение Комисията третира по различен начин предприятията, които се ползват от режима CFA, и предприятията, по чиято молба за получаване на първоначално разрешение за CFA няма произнасяне към датата на това решение, предоставяйки преходен режим на първата група предприятия, но не и на втората група.

102 От точки 87—94 от настоящото решение следва, че тази разлика в третирането е обоснована, тъй като този отличителен критерий разграничава положения, които са обективно различни, що се отнася до тези две категории предприятия.

103 Поради това Първоинстанционният съд е допуснал грешка при прилагане на правото, приемайки в точки 149 и 150 от обжалваното съдебно решение, че със спорното решение Комисията е нарушила принципа на равно третиране, като не е допуснала KFC да се ползва от посочения преходен режим с довода, че по този начин Комисията е третирала по различен начин правните субекти, които се намират в сходно положение по отношение на оправданите правни очаквания, които са можели да възложат на предоставянето на разумен преходен период.

104 От това следва, че петото правно основание е основателно.

105 Предвид гореизложеното и без да е необходимо разглеждането на шестото правно основание, обжалваното съдебно решение следва да се отмени.

По жалбата пред Първоинстанционния съд

106 В съответствие с член 61, първа алинея от Статута на Съда същият може, ако отмени решението на Първоинстанционния съд, сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това, или да върне делото на Първоинстанционния съд за постановяване на решение.

107 В конкретния случай, тъй като съгласно точки 84—95 от настоящото решение не е основателна първата част от първото правно основание, изложено от KFC в подкрепа на жалбата му срещу спорното решение, следва да се разгледат втората част от посоченото правно основание, както и второто и третото правно основание, изложени в подкрепа на тази жалба.

108 Отговорът обаче, по-специално на това трето правно основание, изведено от нарушение на задължението за мотивиране, предполага фактическа преценка въз основа на доказателства, които не са разгледани от Първоинстанционния съд.

109 От това следва, че фазата на производството не позволява Съдът да постанови решение по посочената жалба, поради което делото следва да се върне на Първоинстанционния съд, за да може същият да се произнесе по тази част и по тези правни основания.

По съдебните разноски

110 Тъй като делото се връща за ново разглеждане от Първоинстанционния съд, Съдът не следва да се произнася по съдебните разноски, направени в настоящото производство по обжалване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

1) **Отменя Решение на Първоинстанционния съд на Европейските общности от 12 септември 2007 г. по дело Koninklijke Friesland Foods/ Комисия (T-348/03).**

2) **Връща делото за ново разглеждане от Първоинстанционния съд на Европейските общности.**

3) **Съдът не се произнася по съдебните разноски.**

Подписи